

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring.

(Forhøjelse af sygedagpenge, medlemskontingent for bidragydende medlemskab m. v.).

(Afgivet af udvalget den 3. maj 1967).

Udvalget har holdt 5 møder og har herunder haft 1 samråd med socialministeren, som endvidere skriftligt har besvaret en række af udvalget stillede spørgsmål. Der er modtaget skriftlige henvendelser fra De samvirkende centralforeninger af sygekasser i Danmark og Dansk Tandlægeforening.

Til behandling i udvalget er endvidere henvist det af Peter Larsen m. fl. fremsatte forslag til folketingsbeslutning om ændringer af den offentlige sygeforsikring m. v. (Om forhøjelse af sygedagpenge samt om administrative forenklinger). Udvalget bemærker, at det i denne betænkning anførte ikke indebærer nogen stillingtagen til forslaget til folketingsbeslutning, men udvalget fortsætter sin behandling af dette forslag.

Vedrørende de foreslåede bestemmelser om forhøjelse af dagpengesatserne har udvalget overvejet mulighederne for gennemførelse af forbedringer på linje med de i arbejdsløshedslovgivningen gennemførte. Socialministeren har imidlertid oplyst, at når der ikke er stillet forslag om sådanne forbedringer af dagpengesatser og om ophævelse af karenstage, skyldes det, at gennemførelsen heraf forudsætter meget store principielle ændringer i den gældende dagpengeordning. Disse spørgsmål overvejes i socialreformkommissionen, og socialmini-

steren har stillet i udsigt, at han vil anmode kommissionen om ud fra den forudsætning, at det gældende sygekassesystem med regler for ydelse af dagpenge bevares, dels at udarbejde forslag, hvorefter dagpengene andrager en procentdel af det aktuelle indtægtstab med deraf følgende afpasning af bidragenes størrelse, dels at overveje, hvorvidt karenstage kan nedsættes eller helt bortfalde. Socialministeren har samtidig givet udtryk for, at han vil anmode kommissionen om at fremskynde dette arbejde. Udvalget henstiller til socialministeren snarest at fremkomme med en sådan anmodning.

Udvalget har endvidere drøftet spørgsmålet om udvidelse af sygekassernes ydelser på en række punkter, herunder muligheden for, at sygekasserne kan yde tilskud til foretagelse af forebyggende undersøgelser, f. eks. vedrørende livmoderkræft. Udvalget er enedes om, at der bør åbnes adgang til ydelse af sådanne profylaktiske undersøgelser, når den enkelte patient henvender sig til sin læge herom.

Man har ligeledes drøftet spørgsmålet om indførelse af en adgang for sygekasserne til at yde medlemmerne dækning for udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald under midlertidigt ophold i udlandet. Udvalget er enig om, at der bør indføres en

sådan adgang under forudsætning af, at det overlades til den enkelte sygekasse at bestemme, om ydelsen ønskes indført, og at der ikke ydes statstilskud til ydelsen.

Socialministeren har under samrådet tiltrådt disse synspunkter og har stillet nedestående ændringsforslag nr. 1 og 2, hvorom nærmere henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har endvidere på grundlag af en henvendelse fra De samvirkende centralforeninger af sygekasser i Danmark og Dansk Tandlægeforening drøftet, om der bør tilvejebringes regler, der giver sygekasserne adgang til at yde hjælp til forebyggelse og behandling af parodontose, løsning af tænderne, som er en meget udbredt og alvorlig sygdom.

Efter de nævnte organisationers opfattelse forudsætter en sådan foranstaltning bl. a., at statens refusion af sygekassernes udgifter til tandbehandling, der andrager 25 pct., i henhold til sygeforsikringslovens § 14, jfr. § 37, i disse tilfælde forhøjes til 75 pct., svarende til statsrefusionen vedr. udgifterne til speciallægehjælp. Der henvises til bilag 1.

Socialministeren har over for udvalget erklæret sig positivt indstillet over for, at der skabes mulighed for, at sygekasserne kan yde tilskud til behandling af parodontose, men har dog ytret betænkelighed ved at gennemføre en forhøjelse af statstilskuddet til 75 pct. uden nærmere undersøgelser af de eventuelle konsekvenser for andre af de i sygeforsikringsloven angivne ydelser fra sygekasserne. Socialministeren har derfor udtalt, at spørgsmålet bør behandles af det af socialministeriet nedsatte udvalg vedr. sygekassernes speciallægehjælp m. v.

Udvalget kan tiltræde de af socialministeren anførte synspunkter, hvorefter spørgsmålet om forhøjet statstilskud forelægges for speciallægeudvalget. Dette bør efter udvalgets opfattelse dog ikke udelukke, at der — hvis socialministeren finder det ønskeligt — kan ske ændring af socialministeriets bekendtgørelse af 23. februar 1961 og den gældende overenskomst, således at sygekasserne får mulighed for at yde tilskud til forebyggelse og behandling af parodontose inden for de sædvanlige regler for ydelse af statstilskud.

Udvalget har endelig overvejet spørgs-

målet om adgang for sygekasserne til at yde tilskud til tandproteser og har i den anledning spurgt socialministeren, hvorvidt det overvejes at foretage ændringer i de gældende regler om sygekassernes ydelser vedr. tandpleje, således at der fremtidig vil kunne ydes tilskud til proteser. Der henvises herom til bilag 2, som indeholder socialministerens svar på spørgsmålet, hvoraf bl. a. fremgår, at socialministeriet finder det rettest at afvente overvejelser, der for tiden foregår i indenrigsministeriet med hensyn til fastsættelse af regler om uddannelse af tandteknikere, hvorom der kan afventes en afklaring inden for en nærmere fremtid.

Udvalget kan tilslutte sig socialministeriets opfattelse og finder derfor ikke anledning til at stille ændringsforslag.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag.

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer: „0. I § 11, stk. 1, indsættes som 2. punktum:

„Til de nævnte medlemmer skal sygekassen endvidere inden for sit stedlige område yde anden lægehjælp ved alment praktiserende læge i det omfang, sådan hjælp er omfattet af en overenskomst efter § 18.“

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer: „00. I kapitel III indsættes efter § 20 som ny paragraf:

„§ 20 A. Det kan i sygekassens vedtægt bestemmes, at kassen i det omfang, medlemmet ikke er sikret gennem overenskomst med fremmed stat, jfr. § 41, yder dækning for udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald, der indtræffer under midlertidigt ophold i udlandet, på Færøerne eller i Grønland.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ved forslaget åbnes der adgang for sygekasserne til at yde profylaktiske under-

søgelse ved de af kasserne benyttede alment praktiserende læger eller — ved mere komplicerede undersøgelser — ved henvisning af den enkelte patient til speciallæge.

Derimod er det ikke hensigten, at ydelsen skal omfatte de særligt tilrettelagte forebyggelseskampagner, der tilsigter at omfatte hele befolkningen eller bestemte grupper af denne, og som sædvanligvis administreres gennem sundhedsmyndighederne.

Det er efter forslaget en forudsætning, at der for A-medlemmernes vedkommende alene bliver tale om en ydelse i henhold til en godkendt overenskomst.

Efter forslaget ydes der sædvanligt stats-tilskud til den omhandlede ydelse på $\frac{1}{4}$ af udgifterne, jfr. § 37, stk. 2, nr. 2.

Til nr. 2.

Gennem de senere år har antallet af ferierejser til udlandet taget et stadig større omfang. I forbindelse hermed er der et betydeligt behov for en almindelig forsikring for ferierejsende imod de økonomiske følger af sygdomstilfælde i udlandet.

Ved gensidig overenskomst med en række lande — Finland, Norge, Sverige, Island, Storbritannien og Nordirland — er danske ferierejsende i disse lande sikret samme sygehjælp som landets egne statsborgere — hvilket ikke altid vil svare til udgifterne for fremmede statsborgere (hjemtransport). En

tilsvarende sikring foreligger ikke ved ferierejser til andre lande. Bortset fra egentlige trangtilfælde er der ingen adgang til hos det offentlige at få dækket de meget betydelige udgifter, der kan være forbundet med f. eks. hjemtransport i sygdomstilfælde.

Det foreslås derfor, at der i sygeforsikringsloven tilvejebringes hjemmel til, at den enkelte sygekasse i sin vedtægt kan bestemme, at der skal ydes dækning for udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald, der indtræffer under midlertidigt ophold i udlandet.

Efter forslaget vil der ikke blive ydet stats-tilskud til denne ydelse.

Den praktiske udformning af ordningen overlades til sygekasserne, idet det dog fastslås, at ydelsen er subsidær i forhold til ydelser efter lovens § 41 (ydelse fra en fremmed stat i medfør af overenskomster, jfr. foran). Dette udelukker ikke, at der i tilfælde, der ellers er dækket af overenskomster, kan ydes en supplerende ydelse i det omfang, den overenskomstmæssige hjælp ikke er tilstrækkelig, f. eks. i tilfælde, hvor overenskomsten ikke giver ret til hjemtransport.

Det foreslås, at det udtrykkelig fastslås, at ydelsen også kan gives under midlertidige ophold på Færøerne og Grønland, idet loven i øvrigt ikke gælder for disse områder, jfr. lovens § 70.

Niels Mørk.

Bladt.

Peter Jørgensen.

Waldemar Laursen.

Hans Lund.

Helge Nielsen,
formand.

Tastesen.

Peter Larsen,
næstformand.

Søren Andersen.

P. E. Eriksen.

Evan Jensen.

Clara Munck.

Asger Jensen.

Vestergaard Poulsen.

Skræppenborg-Nielsen.

Hanne Reintoft.

Erik Hansen.

Bilag 1.**SOCIALMINISTERIET****Vedrørende ydelse af tilskud fra sygekasserne til behandling af parodontose og forebyggelse af denne sygdom.**

Samvirksomheden og tandlægeforeningen ønsker en ændring af de gældende regler om 25 pct. statsrefusion af sygekassernes udgifter ved tandlægebehandling, jfr. sygeforsikringslovens § 14, jfr. § 37, stk. 2, punkt 2, således at der fremtidig ydes 75 pct. i refusion til sygekasserne af de af disse til forebyggelse og behandling af parodontose afholdte udgifter. Der er herved henvist til, at de odontologiske foranstaltninger, som bør stilles til rådighed til behandling af tandkødsygdomme, bedst lader sig praktisere gennem en udbygning af den overenskomst, som samvirksomheden og tandlægeforeningen har indgået med virkning fra 1. december 1965, og som er godkendt af socialministeriet i medfør af sygeforsikringslovens § 18. Der er ved denne overenskomst lagt vægt på sygdomsforebyggelse og rationel behandling af tandsygdomme, men især af økonomiske årsager lægger overenskomsten kun i meget ringe omfang vægt på tandsygdommen parodontose, løsning af tænderne.

Samvirksomheden og tandlægeforeningen finder, at der bør sættes alvorligt og effektivt ind over for denne sygdom, og at dette mest rationelt bør ske ved forebyggelse og behandling af sygdommen i dens tidligste stadier, dvs. over for kvinder ved graviditet og barnefødsel såvel som over for befolkningen i sin helhed i de unge aldersklasser. I sidstnævnte henseende vil overenskomsten blive søgt udbygget med forebyggelse og tidlig behandling af parodontose for den aldersgruppe på 16-21 år, som i dag har adgang til ordningen for regelmæssig tandpleje.

Denne udvidelse af overenskomsten forudsætter imidlertid efter samvirksomhedens og tandlægeforeningens opfattelse en større statsrefusion af sygekassernes udgifter end de i loven fastsatte 25 pct.

Statens samlede merudgift ved en ordning med 75 pct.'s refusion af sygekassernes udgifter kan anslås til 12 mill. kr. pr. år. I dette beløb er ikke medtaget udgifter ved genopbygning af tandsættet (bro- og guldarbejde). Efter socialministeriets bekendtgørelse af 23. februar 1961, § 1, er der hjemmel for sygekasserne til at yde tilskud til behandling af godartede sygdomme i tandkødet, medens der ikke er hjemmel til at betale for bro- og guldarbejder i forbindelse med tab af tænder. Hverken parodontose eller guldarbejder m. v. er omfattet af tandlægeoverenskomsten.

Socialministeriet er positivt indstillet over for, at der skabes mulighed for, at sygekasserne kan yde tilskud til behandling af parodontose. Ministeriet er villig til at foretage de fornødne ændringer i socialministeriets bekendtgørelse af 23. februar 1961 samt at godkende eventuelle ændringer i tandlægeoverenskomsten, således at denne giver adgang for parodontosebehandling. Disse ændringer kan gennemføres uden ændringer i sygeforsikringsloven.

For så vidt angår spørgsmålet om forøgelse af statstilskuddet fra 25 pct. til 75 pct. af sygekassernes udgifter ved parodontosebehandling, hvilket kræver ændring af sygeforsikringslovens § 37, er socialministeriet betænkeligt ved at gennemføre forslaget uden nærmere undersøgelser af dets eventuelle konsekvenser for andre af de i sygeforsikringsloven angivne ydelser fra sygekasserne og finder det rettest, at forslaget underkastes en behandling i det af ministeriet nedsatte speciallægeudvalg, hvori foruden sygekasserne også læger og sundhedsstyrelsen er repræsenteret, forinden der tages endelig stilling til dets eventuelle gennemførelse.

Bilag 2.*Udvalgets spørgsmål:*

Overvejer ministeren at foretage ændringer i de gældende regler om sygekassernes ydelser vedrørende tandpleje, således at der fremtidig vil kunne ydes tilskud til proteser?

Socialministeriets svar af 24. april 1967:

Der er mellem sygekasserne og Landsforeningen af praktiserende Tandteknikere i Danmark i 1965 indgået en overenskomst, der giver nydende medlemmer af sygekasserne ret til hos landsforeningens medlemmer at få leveret protese til den i overenskomsten fastsatte takst.

Derimod er tilsvarende overenskomst ikke afsluttet med Dansk Tandlægeforening.

Der ydes ikke af sygekasserne tilskud til anskaffelse af tandproteser, hvorfor overenskomsten mellem sygekasserne og tandteknikerne ikke er omfattet af sygeforsikringslovens regler om godkendelse af overenskomster (der ikke giver adgang til godkendelse af overenskomster med tandteknikerne).

De samvirkende Centralforeninger af Sygekasser i Danmark har udtalt, at samvirksomheden er tilfreds med det af de praktiserende Tandteknikere udførte arbejde, og finder, at der gennem Landsforeningen af praktiserende Tandteknikere vil kunne ydes fuld garanti for arbejdets udførelse. Det anføres fra samvirksomhedens side, at de praktiserende tandteknikere fremstiller ca. 70 pct. af samtlige proteser.

Samvirksomheden har videre udtalt, at

det må være en betingelse for sygekassetilskud til tandproteser, at der afsluttes overenskomst med aftalte priser og med garanti for arbejdets udførelse. En overenskomst skal kunne opnå socialministeriets godkendelse og ikke være i strid med monopollovgivningen. Samvirksomheden vil under ingen omstændigheder indgå overenskomster, der vil kunne forrykke forholdet mellem sygekasserne og Landsforeningen af praktiserende Tandteknikere.

Samvirksomheden har endelig peget på, at der under hensyn til den økonomiske side af sagen kan blive tale om at overveje en prioritering af de forskellige opgaver, som det vil være rimeligt at optage inden for en nærmere fremtid, idet sygekasserne i øvrigt har ret omfattende stigninger i udgifterne.

Direktoratet for sygekassevæsenet har oplyst, at direktoratet er af den opfattelse, at tiden er inde til, at der ydes nydende sygekassemedlemmer tilskud til tandproteser.

Direktoratet er enigt med samvirksomheden i, at en sådan hjælp må bygges på overenskomster, godkendt af socialministeren, jfr. sygeforsikringslovens § 18. Direktoratet peger samtidig på den vanskelighed, at der ikke i lovgivningen er fastsat regler om uddannelse af tandteknikere. Efter direktoratets opfattelse vil det imidlertid med de gode erfaringer, som samvirksomheden har med overenskomsten med Landsforeningen af Tandteknikere, muligvis ikke være betænkeligt at godkende en overens-

komst mellem sygekasserne og denne organisation. Da et stort antal proteser leveres af tandlæger, må, så vidt direktoratet kan se, også tandlægerne søges inddraget i overenskomstområdet om proteser.

Direktoratets standpunkt er herefter dette, at der i sygeforsikringsloven bør gives hjemmel til sygekassetilskud til tandproteser i henhold til en af socialministeren godkendt overenskomst.

Direktoratet er enig med samvirksomheden i, at der af hensyn til sygekassernes bæreevne må opstilles en prioritet for indførelse af de nye ydelser, og finder det derfor hensigtsmæssigt, om der i sygeforsikringsloven gives socialministeren bemyndigelse til efter forhandling med forretningsudvalget for sygekasserne at lade reglerne træde i kraft på et passende tidspunkt.

Med hensyn til udgifterne ved at indføre en ordning, hvorefter sygekasserne giver tilskud til tandproteser, har samvirksomheden og direktoratet oplyst, at sygekassernes tilskud, hvis det sættes til 200 kr. pr. protese, kan anslås til 40 mill. kr. årligt. Med de gældende regler for statsrefusion i sygeforsikringslovens § 37 vil den årlige udgift for staten blive ca. 10 mill. kr.

Socialministeriet kan for sit vedkommende tilslutte sig det af samvirksomheden og

direktoratet udtalte. Socialministeriet finder det principielt ønskeligt, at der gives sygekasserne adgang til på grundlag af overenskomster, der skal godkendes af socialministeriet, at yde tilskud til tandproteser med statsrefusion efter de sædvanlige regler (d. v. s. 25 pct.).

Under hensyn til, at en sådan overenskomst nødvendigvis også må omfatte de praktiserende tandteknikere, finder socialministeriet det imidlertid rettest at afvente de overvejelser, der for tiden foregår i indenrigsministeriet med hensyn til fastsættelse af regler om uddannelse af tandteknikere. Det kan i denne forbindelse anføres, at socialministeriet i december 1964 i anledning af den af tandteknikerkommissionen afgivne betænkning gav udtryk for, at man måtte finde en sådan uddannelse meget ønskelig, og at det fra indenrigsministeriet er oplyst, at der inden for en nærmere fremtid kan afventes en afklaring af disse spørgsmål.

I denne forbindelse skal man også pege på de med forslagets gennemførelse forbundne udgifter for staten, der må ses på baggrund af, at der også er ret store udgifter forbundet med de allerede stillede forslag, navnlig forslaget til forbedring af dagpengeordningen.